

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem
omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S.
Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum
triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§.6. Quid facimus &c. Si dimittimus eum &c. Huius concilij consiliarij
fuerunt inuidia, auaritia & ambitio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53104](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53104)

faustum cor illud, quod ipsa intraverit: Radix omnium malorum cupiditas, quam quidem appetentes, erraverunt à fide & insenserunt se doloribus mulis. Ananus quor torquetur angustijs, cuis & calamitatibus: Hæc eius propria vox est interrogatiua (sic Dives Basilus) quam Chastus in avaro illo dicitur designavit: Quid faciam? Quomodo lucrabor? Quomodo securus ero ne patiar nave fragium?? Qualiter ire à fure præferabo? Percussit virgâ suâ Moyses terræ pulverem & ecce Cinyphes oriuntur innumerabiles squietis inimicæ. Sic avaro contingit: etenim hæc eius prima & ultima cura terræ pulverem, nummos, opesque contingere: prohi quor Cinyphes oriuntur sollicitudinis. Sed videantur tractatus nostri; hæc est omnium radix iniquitatum. Radix omnium malorum cupiditas. Ostende mihi vtrum cuius illa cor possedit, & ego tibi illud ad omne nequitæ facinus ostendero præparatum: etiam vt Deum suum vendat, & occidat. Hoc tibi liquidò Iudas confirmat, in cuius cor diabolus venenum hoc iniecit, & idem ipse hoc ipsum pectori infudit Iudeorum.

XI. Igitur vltimis progredere & confideta qualiter his duabus inferni domicellis, alia iungatur tertia, vt funiculus componatur r triplex, & que fortissimus: esse que ipsa alijs in nequitia non inferior superbia & ambitio. Si homo ille distius superbiat: venient Romani, & nostras nedum diripient opes domusque prædabuntur, sed insuper & gentem, auctoritatem nostram, dignitatem & in populo præmittentiam. O quam effeax iniquitatum radix: *Initium omnis peccati superbia.* Nul- lum inuenias mihi peccatum, cui illa non commisceatur; nulla celebrantur in inferno iniquitates, in quibus illa coqui non fungatur officio: per quæ dis tita illa peccata hæc vala te, lenita? Egre gie certe concilium hoc descripsit Vates. Evangelicus, & quantum consilio, quandoquidem Iacob dixerit illos esse vala iniquitat, vult ipse illud ex- plare, ut illos considerat angustijs, doloribus, pœ- nisque prolocutus: *Torsiones & dolores obtinebunt, quos passurum dolébunt.* Heu heu quam tibi tui quam afflicti quam solliciti. *Quid facimus?* Ne miretis, inquit propheta, pectus etenim habent mille referunt serpentes immundis, imo ferocioribus animalibus, quæ cor illis corrodat: & quænam sunt ita? refert plurtimas sortis in parti- culari tita ponderat præcipua: *Erius, milues, & atonec: ibi habuit ioueam Erius & cum- fedit: illuc congregati sunt milui: erit cubile dra- conum tibi.* Erius spinas oblitus signat inuidiam: que cor pungit & viscera circumfodit. Miluus

Hæc tria peccata notantur. I. In 13. B.

rapax auaritia symbolum: etenim vngues inijcit nedum in bona sed in cor adeo pertinaciter, vt non sit quæ illos extrahat: idcirco vocatur ab Apo- stolo: *Langues diaboli* liquamvis enim quis sit Apo- stolus in illum incidens suspensus vt Iudas inter- ribit. Draco superbiam denotat septem capitibus, iijque coronatis ferecissimam. Qui tales corde fo- uet indigenas, an censet illum vel medico qui- dem tempore à pœna liberum & angustijs abso- lutum? Si quis Erius: quomodo se haberet? Si quis in visceribus Miluum pateret, qui vngui- bus viscera impeteret, quo non dolore torqueret- tur? Si quis alius colubro vexaretur, qui cor illi & penetrata corroderet: quid hunc facturum existimas? Si cuncta hæc animalia vno in corde statueres, an arbitraris aliquid superaddendum, huius viti doloribus & angustijs? Sola inuidia- quantum te ipsa premit? etenim vt Erius ani- mam tibi lancinat; sola auaritia, quantis re, aua- re, premit angustijs etenim vt Miluus tua com- primit vnguibz intestina: sola superbia re, di- gnitatum anhele, quantis te eius discretuat cor tibi depascens accerimè? omnia hæc simul iun- cta in his pende mortalium miserimis: quam anxij: *Torsiones & dolores obtinebunt: quam inquieti? Quid facimus? Optime congruit il- lis à Patre nomen impositum: Vasa iniqui, acie bellantia.*

§. 6. Quid facimus & c. Si dimittimus eum & c. Huius concilij consiliarij fuerunt inuidia, auaritia & ambitio.

16 **¶** **I**n super iudiceo senex optimus ille subiungit: *In consiliis eorum non veniat anima mea, & in oculis eorum non sit gloria mea: quia in furore suo occiderunt virum.* Deus, me à tali libere concilio: quid enim aliud à talibus consi- liaris, vt inuidia, auaritia, & superbia expe- ctandum? erant hi Barthol & Balis quos con- sulebant: illi Iafones & Alexandri, illi codices & pandectæ, quibus eorum dengebatur consi- lium. Quid enim aliud diabolica posset inuidia consulere, nisi illud quod Caino fratricide? quid auaritia crudelis, nisi illud quod Balaam? & quid honorepeta ambitio, nisi illud quod Co- re persuasit: *Ab illo ergo die cogitauerunt vt inter- facerent eum.* Quænam hæc credi suspenserunt argumenta? auaritiam, inuidiam, & odium? *Quid facimus? quia hic homo multa signa faci? O perduelles ipse Pharaone pernicitiores! intra-*

Hieron. Bapt. de Lanuz. a Tom. III.

I. **Egy-
ptij
He-
breos
exa-
nari-
tia, in-
vidia,
& odio**
perfe-
quitur.
Ps. 104.
15.
Exo. 1.
26.

ut Dei populus in Aegyptum, ibique prospera
vbi fortuna fuit in commodum quidem A-
gyptiorum & facultatem eorum ac prouentum
maius incrementum, nihilominus fatiam in illos
excitauerunt persecutionem, & omnimode illos
deleere stuuerunt: tunc ad hoc mouerunt A-
gyptios: *Conuertit cor eorum, ut odirent popu-
lum eius: primum fuit auaritia metus quidam
perdendi regione, Ne forte multiplicetur, &
si ingruerit contra nos o. illum etc.* Secundum fuit
inuidia: *Ecce populus filiorum Israel multus &
fortior nobis est.* Tertium fuit diabolicum odium
ex ambitione & Iuperbia progenitum: eo quod
viderent filios Israel opibus numeroque multo
placari: haec omnia ex luore procedebant: *Ode-
rantq; filios Israel Aegyptij & affligebant illudentes
eos.*

Porro ad eorum intersecionem cogit Pha-
rao concilium, quo modum decernat perdendi
illos oppor. unum: *Dulos facerent in seruis eius.*
Statutum emanat. *Venite sapientes opprimamus
eos, ne forte multiplicentur.* Hoc est Phariseo-
rum contra Christum concilium & infernale
decretum. *Quam omnes anxij, Ne forte multi-
plicentur.* Turbat illos applausus, quo Christus
excipitur, torquet illos tanta plebis eum sequen-
tis multitudo. *Totus mundus post eum abiit, &
omnes credent in eum.* Increuit eius auctoritas,
totusque fauet illi mundus, nostrisque nos ex-
peller possessionibus: *Venient Romani & tollent
locum nostrum & gentem.* Ad hoc igitur sapienter
agamus de tante reparationis iactura, & praer-
habito maturo concilio, & respectu ad commu-
ne Reipublicae commodum. Verumtamen agite
foeditragi Aegyptij, quidquid mens suggesserat
contra Dei populum: hoc enim inde proueniet,
vt illi sicco calle mare sine transiri trina pho-
gloriosi, vos ipsos autem ipsum mare deglutit
turbatque venti per fluctus illos vestra pro-
sternent mergentque carauera. Cogite conce-
ssum Pharisei perdendi Christum, vestram con-
sultite auaritiam, vestram inuidiam, & odium
in Christo, decernite quod de talibus quis possit
sperare consiliarijs, vt Christus mo. iatur ad am-
bitionis vestrae tranquillitatem: etenim ex hoc
ipso concilio vestra manabit ruina aeternaque
damnatio: *Collegerunt ergo.* Haec est igitur vo-
stra consilij vltima conclusio postquam consili-
arios adhibuistis auaritiam vestram, inuidiam ve-
stram, odium vestrum vestraque ambitionem:
quod enim aliud proterat decretum ex talibus
prodite consiliarijs?

Igitur vocetur hoc concilium Phariseorum

maledictum *Cibarius succensus*, etenim concilium, est diabolica plenum iniquitate. Maltia
ex se ignis est, qui si paleam accipiat nec ilico
illum extinguit, omnis deuastat: primo ignem
excitat, deinde flammam & confestim cetera
depaletur, in cinerem redigit, & nisi diligen-
ter accureris illum confestim exindeburas. om-
nia comburet. Sit tibi Pharae exemplum: pri-
mo accenditur in illo ignis inuidia: contra Isra-
elitas, densissimus excitatur fumus contradi-
ctionis & perfectionis, quam in illos exci-
tat. Hinc contra Deum insurgit factes illi re-
calcitras diuinsque eius iustionibus inobediens,
quas illi Moyses ex Dei nomine denuntiabat:
omnia haec petuax aspernatur facie ad faciem
Deo repugnat obfirmatus: *Quis est Dominus?*
nescio Dominum, & Israel non dimittam. Ecco
quantas in eo milia flammam excitet, nec
& hic desinit, insuper & omnes deleat sata-
git Israelitas hic finis fuit quem in illo pro-
posuit adeo crudeli praercepto obstrictibus in-
iuncto, quae mulieribus Hebraicis, in partu
auxiliabantur, quo firmiter illis praercepit, vt
mafeulos recens natos demergerent: quatenus
per hoc totam exterminaret progeniem He-
braeorum.

Non hoc illi feliciter successit, nec exitum
iniquae habuerunt cogitationes: cum modum in-
uenerint seruandi parulos in lucem prodentes,
vt vidit haec sibi ad mentem non succedere, praer-
comis voce publicum cuiusque toti populo mar-
datum: *Pracepit ergo Pharae omni populo suo dicens:
quidquid masculini sexus natum fuerit, in flumen
proiecit.* Idem patet in maltia Phariseorum Chri-
stum odio prosequendum: comprehendit haec
illos, vt paleam ceteremoniarum & hypocrisis, fu-
mus asurgit nebulosus, quo Christi miracula
opertaque conantur obnubilare confestim flam-
mas excitat in eum persecutionis, nec haeret, do-
nec illi vitam auferre decernant: haec est illa
conclusio, hic maltiae eorum finis vltimus, *Col-
legerunt ergo.*

Doctissimam scripsit Diuus Basilus. homil.
quam transulit Diuus Ambrosius, quinimo ex il-
la mutatus est Diuus Petrus Chrysologus: tan-
git autem diuitem, qui turbatus angustijs cogit
concilium, quod possit talibus mederi doloribus:
diues erat, ait Christus, cui horrea tritico, cella-
ria vino & oleo redundabant: prouentum annuo
quodam habuit abundantem & animo suspensus
quid ageret, seipsum consulens, interrogat:
*Quid faciam, quia non habeo, quo congregem frui-
tus meos?* Hanc sumit resolutionem: *Non sa-*

II. Phari-
saorum
conci-
lium di-
citur:
ciba-
nus ac-
census.
III. Pharae-
nis in
Israeli-
tas cru-
delitas
Exo. 1.
26.
Ser. 104.
IV. Diues a-
uarus sua
consulit
auaritia
Luc. 12-17
26.

ciam : destrua horrea mea & maiora faciam, & illuc congregabo omnia quae nata sunt mihi. Hoc mihi semper peruersi inquit Dinius Basilius, quod illud arrepturus esses consilium, quem consulisti, o stultice! an respicis? An ergo ex teipso captus consilium? Quem iure habes cum quo iueas consilium, nisi auaritia animae tuae intulceratam? quod illa dabit tibi consilium nisi pures fructus, horrea maiora, clauis fortiores ceras & vctes duplicatas? quod si charitatem vocas ad consilium, tibi conuideret, vt superflua pauperibus erogares. Si Deum adires ille tibi conuideret, vt tibi superflua fratribus tuis diuidas indigentibus: Plane imprudens uerus consiliario. Si consules Deum eiusque legem & scripturam parata tibi responsio fuerit iuueniunt animas implebo, aperiam horrea & omnes uocabo indigenos: imitabor Ioseph benignitatem hominibus exhibita celeberrimam, uocem emittam magnificam: quicumque panibus egerit uenite ad me singuli, gratis a Deo mihi collata particeps futuri. Porro si consulas auaritiam quale tibi suggeret consilium, nisi claudendi, colligendi, superaddendi clauis & patietes?

D. Basil.
Hom. 6. in
Ioseph. To. 1

Ecl. 37-9
V.
Quidnam
sit attendendus in
consilia-
rio

Notat Spiritus Sanctus tibi que suadet: A consiliario serua animam tuam, prius scito que sit illius necessitas & animo suo cogitabit. Quando tibi consilium est: necessarium attende cogitationi inclinationem, & quas mente uoluit cogitationes: etenim manifestum est quod illud linguas expediet quod ipsorum est conueniens inclinationi, atque tale tibi suggeret consilium, quod huic sit conueniens. Amentiam saperet inquit Spiritus sanctus, si consilium ab homine caperes, in bello rebusque militaribus meticulofo: ille namque requirit Leonium: quid tibi suadebit, nisi fecerit? & ne vitam tuam exponas discrimini, sed serues incolumem? Stultum est & inconsultum, si empturus aliquid consilium inites cum uenditore: quod eum tibi dabit ipse consilium, nisi expedire tibi illud, quod emere intendis, & omne pretium illo esse multo uilius? plura sic profert exempla: quem aduocabis consiliarium inuitis appetitus? an mundanum? an non constat tibi dicturum, non omitterendam esse uindictam & Monomachiae leges intactas custodiendas. Quem adhibes in tuis actionibus consiliarium? an propriam inclinationem? an proprias delicias? an appetitum? quid tibi dicendum ab eis, nisi ue comedas, bibas, dormias, aliquam languescas, & tunc hoc conuenire necessarium saluti: ut lateris, ut praesenti fruaris occasione, forte nunquam aliam habiturus. Hinc oritur mundi iactura, quod malos adhi-

beat consiliarios: tuus enim, auarice, tua est cupiditas, & quid tibi suadebit? tuus, uentris cultor, tua est sensualitas, quid tibi faciendum consulet?

Tu uero o piissime David quales aduocas tibi consiliarios? Consilium uestrum iustificaciones tuae. Legit alia uersio: Viri consilij uestrae iustificaciones tuae, Davidis Aduocati mei uiri que docti, quos Domine mi, consilia-consiliarios adhibeo, tua sunt praeccepta, tuae sunt rursus erat iustificaciones: illi sunt ita illi sunt optimi principes iudicij, cumque consiliarij: propius sit nobis Deus ne tales non dirigant amor, timor, cupiditas, auaritia, proprium lucrum, affectus & passionnes. Vt epinor occurrit Davidi hiltiera, quae paucis clapsis annis acciderat, eam narrante Spiritu sancto libro primo Regum, quando Philistini bello ceperunt arcam Dei, quam primum Deus illos flagris examinat durioribus; plagisque torquet acerbioribus. Haerent suspensam causam illarum ignorantibus: in dubium uertunt, utrum Deus Israel illos castiget, an uero alia interueniant cause. Vt autem certam huius haerent cognitionem, sapientes suos & diuinos consulunt & prudens hoc decernunt consilium. Iuxerunt vacas duas, quae necdum traxerant iugum & reuocentur pepererant, quarum uirtus stabili carcluserant: arca Dei plaustrum imponunt quam vaccae protraherent: hanc sibi proponentes rationem. Quod si vaccae trahentes arcam & mugitum auertentes uirtuorum, illes nihilominus deserant & conuerfam praetereant naturam, inclinationem & affectum eiga uirtulos naturalem, sed nec retrocedant declinantes a uia recta tendente in terram Israel: euident illud argumentum Deum Israel huic operi praesidere, illaque deducere, ipsum pariter huius supplicij nostri esse auctorem, eo quod arcam illi diripimus: uertutamen, si uirtulorum mugitibus aures praebent, & ad illos reuertantur: non hic agnoscimus Deum Israel sed ex alio principio nostra faciemus omni supplicia.

Ps. 118. 34
VI.
Dei lex.

VII.
Philistini-
orum
prudens
consiliu.

17
VIII.
Quale sit
iudicium
munus.

Iudices vaccae esse dixerunt ordinatos ut currum trahant regiminis statumque Reipublicae, atque in eo iustitiam uelut arcam quardam coelestem. Quando conueniunt in concilium ad ferendum iudicium iustitiae, caueant, ne secum ducant passionum suarum & affectuum uirtulos: ac illos a foris omitterant conclusos & ligatos iure rationis; non earum uoces auscultent, aures non praesent eorum mugitibus: nec sit qui attendat ad fratrem suum, amicum uel inimicum, nec suum augmentum, conseruationem, aut lucrum: sed recta gradiantur uia, ducant allos diuinus impulsus in sanctis eius

eius legibus expositus, quas nobis Ecclesia & iustitie ratio proponit. Si namque ad horum clamores se conuertant vitulorum argumentum est euidentis ibi Deum minime præsidere: infelices sunt illi, qui in consiliarios sibi faciunt, & suorum voces attendunt si que ad concilium capiendum conueniunt: *Quid facimus &c.* Consiliarij verò quibus auditum præbent, sunt eorum iniuria avaritia, & superbia: quantum hinc oritura conclusio, nisi illa quam audiuimus? expedit ut Christus moriatur illicque vita tollatur. In confesso est dicturam inuidiam: moriatur, qui me cruciat, eo quod certam illum præ me pluris aestimari: quid avaritia? moriatur, qui si uiuat, miseriam meæ subiacebunt facultates. Loquatur superbia, Moriatur qui si superstes sit anam præbebit, quæ de sablimi labar status mei dignitate: *In consilio eorum nõ ueniat anima mea;* inquit Iacob: consiliarij sunt ita, ita, furor, uoluntas per uerba, sed qualis inquam uix occidatur? *In furore suo occiderunt uirum.*

D. BERN. Congruenter his adiungit Dominus Bernardus: *Plane non alium quam Christum de quo seriptum est. Ecce uir oriens nomen eius.* Nec alium res habuit exitum: etenim prodit Caiphas, qui ut erat præses loco & dignitate prior, erat & malitia; profert autem decretum quod à talibus consiliarijs qualis suo pectore gerebat, poterat emanare, *Expedit uobis, ut unus moriatur homo pro populo, & non tota gens pereat.* Ecce quam argute loquatur ut Christum condemnet: ex una etenim parte populum Dei proponit ut rem excellentiam eminentem, & sublimem, quò Deus in mundo non habebat excellentiorem: populus dilectus & electus, Deique donis affatus cumulat: ubi domum suam habebat, templum, mensam, altare, suos ministros suosque sacerdotes: populus ita Deo gratus, ut si in mundo non esset, non haberet cur de mundo esset sollicitus: ille populus de quo diu captiuus abducebatur sic ait: *Et nunquid mihi est hic, dicit Dominus: quoniam ablati sunt populus meus gratis.*

IX. Caiphas notatur in loquendo peruersus.

Ex altera parte Christum proponit eo statu, quò potest infimo, ut dicat *Unus homo*: nec enim attendit quòd Propheta sit ab omnibus cognitus, nec tanta sapientia, ut ut doctissimos terræ rapiat in admirationem nec quòd sit talium operator predigiorum, quæ illi ipsi nec negare possunt nec obscurate: solummodo representat, quòd sit unus homo quasi dicat, vos uehementer hoc argit, quòd difficile uobis uideatur & arduum, ut ille moriatur homo: detinet uires adeo doctos talis cognitio, quæ se

tales non esse declarant: etenim se diligenter percipis, quid tanti refert ut unus pro totius populi moriatur salute & quidem tali populi, sed potissimum unius trioboli homo. Quod tanti refert, ut unus moriatur homo qui non aliud esse quàm hominis habet: non amicos, non cognatos, non nepes, non generis nobilitatem: vos obrestor: quid incommodi si moriatur unus homo tantilli momenti, qualis hic fabri filius, & femine proles pauperculæ: quid plura? unus est, cuius ex defectu nullus deficiat, unus est, sic omni deficiatur auxilio ut si vitam abstulerimus; futurus non sit qui uobis siem dicat, uelique facti talis rationem? Quando parietem propellere moluntur, ut cum impetu cadat, de decorum illi tollunt & effodiunt fundamenta: ut illi nihil præter cespitem superdo, sit cui inuitatur, si que impetu facto in terram præpellent. Hoc agit Caiphas, ut Dominum deiciat quem Dauid deserpsit ut parietem inclinatam, ex desiderio, quo feruebat moriendi, erat quippe ad mortem in chinatus: hunc parietem sic omni denudat fundamenta, ut non nisi cespitem fulciatur dicendo: aliud non haber esse quàm hominis: & nauis iactura est, si talis deleatur & moriatur.

Quando Chaldæi Dei templum incedendo vastare proponunt, primò diuitias omnes deprædatis sunt, nudamolummodo relinquentes parietem fonticem: ut per hoc in illo comburendo diuitijs non hærerent: etenim nudi parietes tantum comburuntur & pereunt. Hoc modo Caiphas agit ut templum hoc diuini tradat incendio: nam illud relinquit quasi scintilla bono nudatum in sola inuante, quod scilicet Caiphas aliud esse quam hominis non habeat, quatenus Christus intelligant rem flocci peiare si pereat hic, & omnibus moriatur. Impletur hic Itaz Vatis oraculum denudat *Nec respiciamus eum.* Non cum, quo erat, loco bonis habuimus, nec plurius aestimauimus quàm hominem telluris inutile pondus. Hic similiter ad litteram ex opinione quorundam Patrum impletur illud, quòd Dominus diabolo in figura serpentis præiicit: *Tu insidiaberis calcaneo illius.* Erat in Christo caput, nempe diuinitas operaque diuina: erat & humanitas uelut pedes, quibus per terram ambulabat pauper, despectus, miseris, nostris subiectus, fami scilicet, ni, fatigationi, & necessitati. Hic audimus diaboli insidias ex ore capitis sui septentini, nempe Caiphas, qui ex operibus humanitatis in Christo conspectus, humilitatis & despectus ueram negare uoluit illi diuinitatem, quam gerebat absconditam: *Tu in-*

X. Similitudo
XI. Caiphas
XII. Impletur hic
Gen. 3.
15.
fide.

*fulsaberis calcaneo illius. Hæc declaratio verificatur in illo sensu, quem aliqui ad illa verba assignant: Ipsa conteret caput tuum: illa legendæ de capite Satana: nempe de Pontificibus & Principibus Hierusalem, quorû auxilio diabolus Christo paravit insidias suas. vixitque maximas: vnde legunt de Chutkos: *Ipsam conteret caput tuum, & tu insidaberis calcaneo illius.* Ita legerunt Div. Leo Papa, D. Augustinus, & D. Chryostomus, quos citat Lypomanius: ex hoc protulit Caiphas mortis decretum cui omnes assererunt.*

Omnia in umbra corporis, teste D. Ambrosio, recurrit ad caput, velut ad consultorem. Vah! quale caput Caiphas! *Erat Pontifex anni illius.*

XIII. Emblemata.

Alciatus Embl. 138

L. de Tr. Heb. n. Gen.

Optimè quadrat illi caput illud de quo fingitur emblemata, quod vulgus invenit vastum & venustum, apprehendit illud, circumagat & cerebro vacuum invenit: exclamavit: *O quale caput, sed cerebrum non habet:* insuper quanto erat cerebro vacuum, tanto erat plenum iniquitate: vnde licuit optimè dicere Iacob, inquit D. Cyillus: *Peccerunt iniquitatem ex instructo suo.* Hanc ipse lectionem sequitur nostra vero sic habet: *Vasa iniquitatis bellantis & eam sequitur D. Hieronymus qui legit: Consummauerunt iniquitatem.* Hic igitur fuit, qui malitiam verticem imposuerunt: ita ut ad summum, quo portit, ascenderit.

§. 7. Si dimittimus eum &c. Venient Romani &c. *Vnde illi gloriam suam, honorem & opes saluare studuerunt: inde in perpetuum perdidit.*

§. 18

I. Iudum Aarons consiliu & plebi nocivum.

Porro vix reprobis illis, inquit Iacob: etenim quamvis in hoc suo satisfecerint delicto, proprio tamen famulati sunt incommo- & perditioni: nam per hoc civitatem suam diruerunt, atque omni protectione viroque denudant: *In voluntate sua suffoderunt murum.* O miserum Pontificem, an hoc tuo iudicio populum tuum contra Romanorum tuæ arma hostiumque incensus: eo ipso muros illi tollis & omni defensione vacuum eorum tradis potestati. Quando primitus huic populo consilium tumus Sacerdos Aaron vitulum aureum, eumque proposuit adorandum: descendens de monte Moyses, vix hanc vidit excerebrosam insaniam, Aaronem sic affatur: *ô Aaron, an populo huic placere te cogitasti, eumque per hoc conservare, ne in Ægyptum revertatur suamque illi tuæ dignitatem? Scias igitur, quod maximum illi pepereris damnum: etenim per hoc populum omni*

protectione denudasti: nec enim habebit quibus, vel quomodo suis fortis resistat inimicis: hoc verba hæc insinuant: *Videns Moyses populum quod esset nudatus (soliaverat enim eum Aaron propter ignominiam foras, & inter hostes nudum constituravit.)*

In rei veritate sic se res habuit: etenim ob hanc iniquitatem & idololatriam ita vehementer Deus excanduit, ut manum protectionis suæ, fauoris & defensionis tollere proponeret, quo fieret, ut ita populus inermis redderetur & imbecillis: vilius tres nudipedes illis tunc occurrentes capere potuissent si ique subire: optimè vestitus ille est (inquit D. Chryostomus) quem diuina protegit gratia, & fauor amplectitur, arma licet nulla habeat: e contra verò omnino nudus si hæc illi desit, licet armis omnigenis, thorace, galea, & scuto muniatur. Experientia patet in David opulione: diuina etenim dumtaxat gratia mundus superbam Gigantis, omniumque Philistinorum potentiam confregit, similiter in Saule: quamvis enim arma gereret lucidissima: quia tamen illi Dei desuit gratia velut inermis nudusque succubuit: *Disce nihil fortius esse merito superbia gratia, & nihil infirmius eo qui, hac privatus est, etiam si numeris circumdatur exercitiis.* Non habebat Dei populus post vituli adorationem vitum vnum, non gladium vnum numero pauciorum, sed eundem ipsa arma eademque populum, nihilominus qui pius ita diuino muniebatur auxilio, nudus evasit & viribus elumbus cunctisque ob peccatum hostibus expositus. Porro medius intercessit Moyses, damnumque tedmtegravit.

Si summus ille Sacerdos solo illo peccato contra Deum commisso omnem à populo remouit consiliu protectionem; quid rerum agis ô Caipha, talis cæcior, hoc decernens, ut Deus occidatur: etenim ille est, qui civitatem hanc & populum sustinet, defendit & amplectitur. Hic est murus ille firmissimus: qui civitatem circumcingit: *Ego ero ei murus ignis.* Illum deijce & prosterne, & populus tuus tuæque civitas omni muro omnique priuabitur defensione, itaque nuda consistet, ut ventura sint Romani populum in captiuitatem ducturi, nulloque resistente substituri. O te rationis impotem consiliarium! O sine consilio consiliu! si Sydera, si planetæ conspirarent in solem in eum illi invidentes: eumque de celo deturbare proponerent: quis non exclamaret: *ô propositum insulsum!* an ergo non attenditis: quod si solis lumen extinguatis, omne pariter veltrum interibit: quantumlibet enim habetis, ab eo de-

D. Chry. Ho. 46. in Gen. To. 1

II. Ille bene munitus est, quoniam Dei gratia protegit.

III. Inspice

Caipha christi in occidendi

Zach. 2. 8.

IV. Similitudines de stellis: coluina & nautis.

